



**Brisling** – *Sprattus sprattus*

**Familie:** Clupeidae

**Maksimumsstørrelse:** 19,5 cm og 54 gram

**Levetid:** Sjelden mer enn 4–5 år

**Leveområde:** Fra Svartehavet til Finnmark; i kyst- og fjordområdene langs vestkysten av Norge, men sjelden nord for Helgelandskysten. De viktigste områdene er Østersjøen, Skagerrak-Kattegat og Nordsjøen.

**Hovedgyteområde:** I våre nærområder gyter brislingen pelagisk i Nordsjøen, Skagerrak-Kattegat og i fjordene.

**Gytetidspunkt:** Lang gytesesong. Den viktigste perioden i våre farvann er mai–juni.

**Ernæring:** Brislingen er planktonspiser med små krepsdyr (hoppekreps) som viktigste føde. Den er selv en viktig matfisk for andre arter som sjøørret, hvitting, torsk og andre torskefisk.

### Status og råd

Det foreligger ikke bestandsestimat for brislingbestandene i fjordene. Etter noen år med små fangster viser landingsdataene økning de fire siste årene. Det norske kystfisket etter brisling vest for Lindesnes er ikke kvoteregulert. Årlig fangstmengde avtales i forhandlinger mellom Norges Sildesalgslag og hermetikkindustrien. Brisling øst for Lindesnes forvaltes gjennom en kvoteavtale med EU (Skagerrakavtalen). Fra og med 2007-sesongen er kystbrislingen fredet frem til 31. juli. Fra og med 2011 ble det forbudt å fiske kystbrisling med lys eller lysebåt øst for Lindesnes uten observator om bord.

I årene 1969–2009 har Havforskningsinstituttet årlig foretatt akustisk kartlegging langs kysten av utbredelse og mengde av brislingyngel som grunnlag for prognoser for neste års fiske. Høsten 2009 og 2010 ble denne kartleggingen kun gjennomført i Hardanger–Sunnhordland.

### Fiskeri

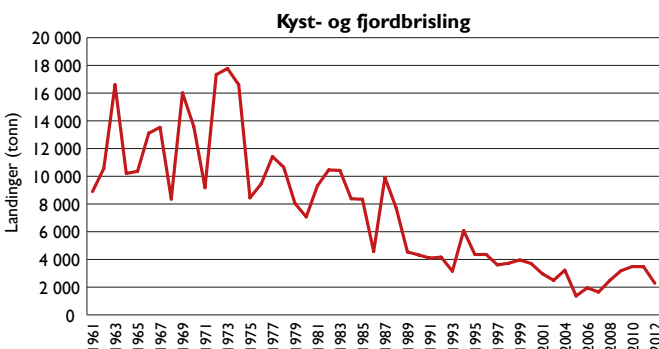
Foreløpige fangstdata for 2011 viser at det totalt ble landet ca. 2 300 tonn brisling. Ca. 65 % ble tatt i Sunnhordland, mens ingen fangster er registrert i Hardangerfjorden. Mens det de to siste årene har blitt fisket 980 og 380 tonn brisling i Trondheimsfjorden, var det ikke brislingfiske her i 2011. I Oslofjorden var det en økning i landingene fra ca. 670 tonn i 2009 til 870 tonn i 2010, med en reduksjon i 2011 til samme nivå som i 2009. I Sognefjorden var det en betydelig reduksjon i fangstene fra 236 tonn i 2010 til 18 tonn i 2011. Også i Ryfylkefjordene var det en betydelig reduksjon, fra 309 til ca. 78 tonn.

Fisket på kyst- og fjordbrisling er et sesongfiske som hovedsakelig foregår om høsten av kystnotfartøy (< 28 m). Brislingen fra dette fisket anvendes nesten utelukkende til konsum, som brislingsardiner og ansjos. Industriens kvalitetskrav (størrelse og fettinnhold) avgjør når og hvor fisket skal åpnes, og gjennomføringen av fisket i de enkelte fjordene.

Det var en klar nedgang i totalfangstene i perioden 1961–2004. Det er ikke klart hva nedgangen skyldes, men det antas å ha sammenheng med endringer i miljøforhold. Etter 2004 har landingene økt noe, med en mindre nedgang i 2011. I Oslofjorden var det et meget bra brislingfiske (ansjosbrisling) i 2007. De siste årene har landingene her ligget mellom 670 (2009 og 2011) og 895 tonn (2008). Vinteren 2010/11 var fisket på Skagerrakkysten svært hemmet av dårlig vær og isforhold.

### EPIGRAPH

For å øke kunnskapen om struktur og dynamikk i fjorder på kysten, startet Havforskningsinstituttet i 2008 prosjektet EPIGRAPH i Hardanger- og Porsangerfjorden. I Hardangerfjorden er noen av hovedspørsmålene relatert til bestandstilhørighet av brisling. Er det lokale bestander eller rekrutteres brislingen fra kyst- og havområder utenfor?



**Brislinglandinger (tonn) i norske kyst- og fjordområder.**  
Landings of sprat (tonnes) in Norwegian coast and fjord areas.

**Kontaktpersoner:** Cecilie Kvamme | cecilie.kvamme@imr.no og Else Torstensen



### Fakta om bestanden:

Brisling er en stimfisk som lever pelagisk. Den finnes sjelden dypere enn 150 meter. Brislingen foretar vertikalvandring i takt med vekslinger i dagslyset og vertikalvandring hos byttedyr. Når det mørkner trekker den mot overflaten. Om sommeren står den høyt i sjøen, ofte nær/i overflaten.

Brisling i våre farvann blir sjelden eldre enn 4–5 år med dominans av 0- og 1 år gammel fisk. Siden fangstgrunnlaget er avhengig av forekomstene av ung brisling, blir fisket i stor grad påvirket av variasjoner i årsklassenes styrke. Ved god vekst kan årets yngel nå en størrelse på 9,5–10 cm i løpet av høsten, og vil komme inn i fangstene allerede i 4. kvartal. Brisling blir kjønnsmoden 1–2 år gammel, sannsynligvis avhengig av veksten første leveår. Vi vet lite om brislingens bestandstilhørighet, om rekruttering og vandring. Den gyter i fjordene, men det meste av produksjonen antas å komme fra rekruttering utenfra. Det er gode indikasjoner på at brislingen som står i fjordene om høsten overvintrer og danner flokkene for neste års fiske.